

Bedriftsdemokratienemndas protokoll

12/2007

Historisk arkiv

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Dato: 07.01.2008

Vedtak ble truffet i følgende saker: BDN-200706240 Orkla ASA. BDN-200705929 FMC Kongsberg Subsea AS. BDN-200604807 Salten Brann IKS.

Følgende deltok i møtet:

Gudmund Knudsen

Liv Synnøve Taraldsrud

Espen Johannessen

Ingebjørg Harto

Halvor E. Sigurdson

Gro Granden

Kristin Robberstad

Fra sekretariatet møtte Elisabeth Hynne, Hege Frydenberg og Bodil Stueflaten

Møtet varte fra klokken 1000 – 1200.

3. BDN-200604807 Salten Brann IKS

I brev av 10. august 2007 søker KFO som lokal fagforening i Salten Brann IKS om unntak fra reglene om ansattes rett til representasjon i styrende organer, jf. forskrifte om interkommunale selskaper § 3, for ansatte med små stillingsstørrelser. Søknaden innebærer at arbeidstakere som arbeides mindre enn 10 prosent av full stilling ikke skal ha stemmerett eller være valgbarhet. Det er fra KFO opplyst at KFO representerer mer enn 50 prosent av de fast ansatte i 100 prosent stilling i selskapet.

I brev 19. juli 2006, ba KFO om Arbeids- og inkluderingsdepartementets vurdering av spørsmålet om hvorvidt det er grunnlag for å unnta ansatte med små stillingsstørrelser fra valgbarhet og stemmerett til styret i interkommunale selskaper. Departementet svarte på henvendelsen i brev 17. januar 2007.

Salten Brann IKS er et interkommunalt selskap og ble stiftet i 2006 med oppstart fra 1. januar 2007. Selskapet består av brannmannskaper fra åtte kommuner - Steigen, Hamarøy, Sørfold, Fauske, Saltdal, Gildeskål, Beiarn og Bodø.

Det fremgår av søknaden og senere korrespondanse at Salten Brann IKS har 304 ansatte, hvorav 54 er ansatt i 100 prosent stilling. For 2008 er det budsjettet med 57,5 fulltidsstillinger. De øvrige 250 ansatte er opplyst til å ha stillinger som utgjør fra 0,72 prosent til 2 prosent av full stilling som brannkonstabel, og utgjør beredskapsstyrken til selskapet. 0,72 prosent stilling tilsvarer 18 timers årlig øvelse som er nødvendig for å holde beredskapskompetansen ved like. De som har 2 prosent stilling har hjemmевakter i tillegg til årlige øvelser. Det er videre opplyst i søknaden at de 250 deltidsansatte i tillegg til sin stilling i Salten Brann IKS har 100 prosent stillinger i sin hjemkommune.

Det anføres i søknaden at det vil kunne oppstå konflikter mellom de deltidsansatte og de heltidsansatte, blant annet fordi de deltidsansatte arbeider 100 prosent hos en annen arbeidsgiver hvor de vil ha stemmerett og være valgare. Videre vises det til at situasjonen i Salten Brann IKS er særegen, og medfører så store ulemper at nemnda må fravike de ordinære reglene om valgbarhet og stemmerett. Dette begrunnes nærmere med at de heltidsansatte utgjør totalt 54 stemmer (57,5 i 2008), mens de deltidsansatt utgjør 125 stemmer. Videre begrunnes søknaden med at det ut i fra organisasjonstilhørigheten blant de ansatte er grunn til å anta at flertallet av de heltidsansatte som er representert gjennom KFO ikke vil få styrerepresentasjon gjennom egen organisasjon, men at Fagforbundet, som representerer flere av de deltidsansatte vil få begge styreplassene. Det anføres at dette stemmer dårlig med formålet om representativitet.

Uttalelse fra selskapets styre ble først sendt inn etter oppfordring fra nemndas sekretariat. Det fremgår av styrets uttalelse at saken har vært behandlet i

styremøte i Salten Brann IKS. Styrets flertall bestående av fem av seks medlemmer, mener at kravet til arbeidstakerrepresentasjon i styret bør være forbeholdt de som har en stillingsstørrelse fra 40 prosent og oppover. Styrets mindretall, bestående av ett medlem, mener at minst halvparten av de ansattes representanter i styret skal være heltidsansatte.

Bedriftsdemokratinemnda viser til at det i søknaden fra KFO er fremmet forslag om en nedre grense for valgbarhet og stemmerettigheter på 10 prosent. Styret i Salten Brann IKS har imidlertid bare tatt stilling til at ansatte med mindre enn 40 prosent stilling skal være unntatt fra å være valgbar. Styret har bekreftet overfor sekretariatet at de kun har ønsket å ta stilling til valgbarheten for de ansatte.

Utgangspunktet for nemndas vurdering er forskrift om ansattes representasjon i interkommunale selskapers styre (IKS-forskriften). Det følger av forskriftens §§ 7 og 8 at alle som er ansatt i selskapet på valgdagen har stemmerett og er valgbar. For øvrig stilles ingen ytterligere tilknytningskrav. Det følger videre av § 7, andre ledd at deltidsansatte kun teller en halv stemme. En deltidsansatt er nærmere definert i § 1 bokstav c), og er en "person som arbeider mindre enn 50 prosent av arbeidstiden per uke for heltidsansatte som utfører arbeid av samme art." Nemnda kan imidlertid gjøre unntak fra forskriftens og lovens ordning etter § 3 dersom denne vil "... medføre vesentlig ulempe eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av de ansatte rett til representasjon i selskapets styre..."

Arbeids- og inkluderingsdepartementet vurderte 17. januar 2007 spørsmålet om hvorvidt det er grunnlag for å unnta ansatte med små stillingsstørrelser fra valgbarhet og stemmerett til styret i interkommunale selskaper. I departementets uttalelse heter det: "Etter departementets oppfatning innebærer IKS-forskriften § 3 i utgangspunktet at Bedriftsdemokratinemnda har adgang til å fatte vedtak om at grupper av ansatte skal unntas fra stemmerett og valgbarhet. Fordi lovgiver allerede har vurdert spørsmålet om ansatte med små stillingsbrøker opp mot deltidsdirektivet, må det imidlertid antas at nemnda ikke kan unnta grupper av ansatte fra stemmerett og valgbarhet alene basert på størrelsen på stillingsbrøken. Etter departementets oppfatning må det i tillegg foreligge andre særegne omstendigheter som gjør at gjennomføringen av de

ansattes rett til representasjon i tråd med lovens ordning vil være uhensiktsmessig eller medføre vesentlige ulemper, for at Bedriftsdemokratinemnda kan fatte vedtak om unntak for ansatte med mindre stillingsbrøker.”

Etter representasjonsforskriften for interkommunale selskaper § 1 c er deltidsansatte definert som personer som arbeider gjennomsnittlig mindre enn 50 % av arbeidstiden pr. uke. Det er ikke fastsatt noen nedre stillingsbrøk. Nemnda mener derfor at den lave stillingsbrøken alene ikke ubetinget gir grunnlag for å unnta brannmannskapene i beredskapsstyrken fra retten til å stemme og være valgbare til styret i Salten Brann IKS.

I denne saken mener imidlertid nemnda at det i tillegg til den lave stillingsbrøken også er andre særlige grunner som gir nemnda hjemmel til å unnta medlemmene av beredskapsstyrken, jf. representasjonsforskriften for interkommunale selskaper § 3 første ledd.

For det første forstår nemnda det slik at de personene det dreier seg om, fast deltar i 18 timers årlig beredskapsøvelse, samt at de med 2 % stilling i tillegg har hjemmevakt i begrenset omfang. Utover dette utfører brannmannskapene i beredskapsstyrken arbeid etter tilkalling når det er behov for dette. Etter nemndas syn gir dette brannmannskapene i beredskapsstyren en slik løs tilknytning til Salten Brann IKS at de ikke bør gis stemmerett eller være valgbare til det interkommunale selskapets styre.

Videre så vil det i dette konkrete tilfellet være såpass mange i stor stillingsbrøk som mister sin innflytelse i bedriftsdemokratiet ved at de deltidsansatte med minimale stillingsbrøker er i et så stort flertall som de faktisk er. Det vil derfor oppstå et misforhold mellom de to gruppene av ansatte i forhold til hvem som har mulighet til å påvirke den daglige driften i Salten Brann IKS.

Nemnda vil gjøre oppmerksom på at en mulig løsning for de deltidsansatte er at de forhandler seg frem til å få inn en observatør i styret i Salten Brann IKS. En slik løsning følger imidlertid ikke av loven, og er avhengig av at partene kommer til enighet. Nemnda vil videre nevne at det ikke foreligger uttalelse fra

Fagforbundet i anledning søknaden. Dette har imidlertid ikke hatt betydning for utfallet av saken.

Bedriftsdemokratinemnda fatter slikt

vedtak:

"I medhold av lov 19. desember 2003 nr. 120 om interkommunale selskaper § 10 tolvte ledd, jf. forskrift 29. august 2006 nr. 1009 om ansattes rett til representasjon i styrer for interkommunale selskaper § 3, godkjenner Bedriftsdemokratinemnda at ansatte i beredskapsstyrken i Salten Brann IKS ikke er valgbare og ikke har stemmerett ved valg til styret i Salten Brann IKS."